

Professoral skatteloggikk

Juridisk fakultet ved Universitetsplassen i Oslo og Beate Sjøfjell (innfelt).

FOTO: DREAMSTIME/UNIVERSITETET I OSLO

Professor dr. juris Beate Sjøfjell ved Det juridiske fakultet i Oslo har presentert noe av det rareste vi har sett av juridiske krumspring og feilslutninger.

I et leserinnlegg i Dagens Næringsliv tar hun for seg påstanden eller oppfatningen om at det er aksjonærene som betaler selskaps-skatten (eller noe av den) fordi overskuddet tilhører aksjonærene. Dette mener vi er ganske opplagt. Aksjonærene eier selskapet og verdiene som finnes i selskapet, og blir selskapet ilagt skatt (gevinstskatt), som reduserer verdiene, er det aksjonæren som bærer skattebyrden ved at verdien bak hver aksje i selskapet går ned.

Hele den norske skatteretten bygger på dette. Aksjonæren betaler først 28 prosent av overskuddet i selskapet og deretter, når utbyttet utbetales, nok en gang 28 prosent av 72 prosent (100-28), slik at den samlede skatten for aksjonæren blir 48,16 prosent, og det er det samme som marginals-katten for personlige skatteyttere.

Dette resonnementet står Stortinget, Finansdepartementet og alle andre som kan litt jus og aksjer bak.

Men professor og dr. juris Sjøfjell har ikke oppfattet eller forstått dette. Hun hevder, ganske sensasjonelt, at «overskuddet ikke tilhører aksjonærene. Aksjonærene eier nemlig ikke selskapet, slik en bankkunde eier sine egne penger. Aksjonærene eier aksjene, som gir visse kontrollrettigheter i selskapet for å beskytte den investeringen som opprinnelig er gjort i selskapet.»

Les det om igjen. Aksjonærene eier ikke selskapet og verdiene. Bare den opprinnelige kapitalen.

Det er bare pølsevev. Aksjonæren(e) eier selvfølgelig den opprinnelig innskutte kapitalen pluss all verdiøkning i selskapet. Det er liksom hele poenget ved å bli aksjonær og eier.

Hvis man kan bli professor og dr. juris uten å forstå dette, er vi alvorlig bekymret.

Men det blir verre. Professoren skriver om det hun kaller lock-in-effekten: «Dette betyr at aksjonærene kan ikke ta ut penger fra selskapet, heller ikke det som tilsvarer opprinnelig innskutt aksjekapital.»

Pølsevev. Hvor tar hun det fra?

Aksjonærene kan selvfølgelig tømme selskapet for verdier i form av utbytter og også avvikle selskapet og betale tilbake kapitalen til aksjonærene (bare spør John Fredriksen).

Det må skje i lovlige former i henhold til aksjelovens bestemmelser, ved at styret foreslår utdeling av utbytte og at generalforsamlingen vedtar utbyttet, men det bestemmer altså aksjonærene.

Ingen andre.

At både styret og generalforsamlingen er involvert, endrer ikke det faktum at aksjonærene bestemmer og eier.

Professoren tror prosedyre og saksbehandling endrer det faktum at aksjonæren eier og bestemmer over verdiene.

Hun skriver: «At kontrollerende aksjonærer kan påvirke eller presse styret til å foreslå utbytte av en viss størrelse endrer ikke på dette.»

Det er helt utrolig.

Hele poenget er at det er aksjonærene og dets representanter i styret – frivillig eller hva man måtte kalle det – som foreslår om utbytte skal utbetales, og på generalforsamlingen er det ene og alene aksjonærene som bestemmer over sine verdier.

Hvem skulle overskuddet tilhøre hvis det ikke var aksjonærene?

Dr. juris Beate Sjøfjell mener at det er en «pedagogisk utfordring av dimensjoner» å få folk til å forstå at aksjonærene ikke eier overskuddet som selskaper tjener.

Det er åpenbart en større utfordring å få professor Sjøfjell til å forstå elementær jus og skatterett.

Hvis man kan bli professor og dr. juris uten å forstå dette, er vi alvorlig bekymret

TRYGVE HEGNAR
ANSVARLIG REDAKTØR

